

Posudek vedoucí diplomové práce

Pospíšil, Tomáš: *Kultura těla*. Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPa, Pardubice 2020. 69 stran a film *Dvě strany mince*.

Předložená diplomová práce se zabývá tématem dopingu v kulturistice. Práce se snaží nabídnout odpovědi na to, proč se dotazovaní informanti rozhodli užívat doping, jaké má podle jejich názoru doping negativní, či pozitivní účinky a jakým způsobem nahlíží na etická dilemata, která vyvstávají z dané konzumace zakázaných látek (str. 11). Práce dále poukazuje na to, jakým způsobem si kulturisté pomocí habitualizovaného jednání vytvářejí svůj tělesný kapitál. Tomáš Pospíšil primárně využil teoretických východisek Pierra Bourdieuho a Loica Wacquanta, pracoval také s koncepty Marcela Mause a Michela Foucaulta.

Diplomová práce vychází z kvalitativního výzkumu, založeného na dlouhodobém pozorování a polostrukturovaných a nestrukturovaných rozhovorech. Autor také použil metody vizuální antropologie. Provedl hloubkové a v některých případech i opakované rozhovory s osmi cvičenci, přičemž tři z nich byli ochotni vypovídat i na kameru a být aktéry ve filmu, který je součástí diplomové práce.

Tomáš Pospíšil ve své diplomové práci navazuje na svou výbornou bakalářskou práci, v níž se tématem kulturistiky zabýval nejen v textu, ale i ve filmu. S kulturistikou a fitness sportem má dlouholeté zkušenosti a ochota některých informátorů hovořit o citlivých tématech vztahujících se k dopingu i na kameru vypovídá o blízkosti autora snímku s aktéry filmu.

Autor textovou práci rozčlenil do třinácti kapitol. Po úvodu a teoreticko-metodologické části následuje stať o historii dopingu, habitualizaci dopingu v kulturistice a etických dilematech cvičenců. Další kapitoly rozvíjejí témata zaměřená na specifikaci užívaných látek a jejich vlivu na tělo i psychiku, slangové výrazy kulturistů, pocity jednotlivých aktérů z dopingu, specifika ženské verze kulturistiky a dopingu. Téma dopingu pak autor dosazuje do širšího rámce výkonové společnosti (Parsons, Etzioni 1968).

Diplomová práce nabízí zajímavou perspektivu o dopingu ve sportu, přestože se primárně zabývá kulturistikou. Důvody k užívání zakázaných látek cvičenci poukazují nejen na jejich osobní motivace, ale taktéž na strukturální a habitualizovanou rovinu této sportovně-estetické disciplíny. Akcent na tělo a jeho podobu, estetičnost, vyniká i z filmu. Diplomová

práce zprostředkovává i vývoj pohledu jednotlivých aktérů na vlastní doping a jeho spojení s účastí na kulturistických soutěžích.

Film je postaven na observačně-participačním modu dle Nicholse (2001/2010), s množstvím rozhovorů s jednotlivými aktéry. Některé rozhovory se objevují jak v textu, tak ve filmu. Oproti původnímu záměru se kvůli pandemii covidu 19 autorovi nepodařilo natočit kulturistickou soutěž, protože byla zrušena.

Diplomová práce ve svém celku (text i film) nabízí komplexnější vhled do dopingu v kulturistice. Bylo by velmi zajímavé znát i pohled autora na vlastní zkušenost (či její absenci) s dopingem. Tomáš Pospíšil zdárně rozvinul své empirické zkušenosti a teoretické znalosti v pokračování výzkumu zaměřeného na kulturistiku v magisterském studiu. Filmové zpracování je taktéž výrazně kvalitnější ve srovnání s filmem z bakalářského studia *Obraz svého těla*, promítaného na Antropofestu v roce 2018. Až na občasné překlapy a gramatické chyby je diplomová práce jednou z těch výstupů Katedry sociální a kulturní antropologie, z níž jako pedagogové můžeme mít radost. Je cenným příspěvkem i do antropologie sportu, kterou naše katedra také rozvíjí. Bylo možné ještě v závěru více fúzovat poznatky s teoretickými východisky, i když ty jsou rozváděné v jednotlivých kapitolách. Zajisté by stálo za to, aby autor zvážil sepsání odborného článku o kulturistice postaveného na své bakalářské i diplomové práci.

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na absolventskou práci magisterského studia oboru sociální antropologie. Na základě výše uvedeného proto navrhuji hodnocení práce výborně - A.

Dne 31. 8. 2020

PhDr. Lívía Šavelková, Ph.D.